

**UCHWAŁA NR XXIII/165/2021
RADY GMINY RZAŚNIA**

z dnia 29 marca 2021 r.

w sprawie uchwalenia gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8.03.1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm), **Rada Gminy Rzaśnia uchwała, co następuje:**

§ 1. 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Rzaśnia na 2021 rok.

1. 2. Program, o którym mowa w § 1. 1 stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rzaśnia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Rzaśnia

Jarosław Popławski

Załącznik do uchwały Nr XXIII/165/2021

Rady Gminy Rząśnia

z dnia 29 marca 2021 r.

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 2021

Spis treści:

1. Wstęp.
2. Diagnoza problemów.
3. Cel i zadania.
4. Zadania własne gminy obejmujące realizację zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
5. Finansowanie programu.
6. Koordynacja i realizacja programu oraz monitoring.

1. Wstęp

Obowiązek uchwalenia niniejszego programu wynika z art.4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.).

W celu realizacji ustawowych zadań określonych w ustawie oraz w Narodowym Programie Zdrowia, rekomendacji Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych aktów prawnych program określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizację szkód, społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i innych substancji uzależniających.

W trakcie opracowywania programu kluczową kwestią jest racjonalne określenie zadań i zdefiniowanie adekwatnych wskaźników ich realizacji, które pozwolą w sposób przejrzysty uwidocznić efekty wdrażania programu i będą możliwe do osiągnięcia przez wszystkich realizatorów programu. Picie alkoholu ma istotny związek z wieloma ryzykownymi zachowaniami, jakie podejmują osoby dorosłe czy nieletnie co w konsekwencji generuje szereg problemów społecznych, zdrowotnych i prawnych.

Działania realizowane będą miały na celu zmniejszenie dostępności sięgania przez osoby małoletnie po napoje alkoholowe, poprzez podnoszenie wiedzy społecznej na temat problemu społecznego związanego z alkoholizmem ze wskazaniem na profilaktykę osób młodych.

Celem głównym programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zjawiska picia alkoholu jak również podejmowania innych ryzykownych działań przez dzieci i młodzież.

2. Diagnoza problemów na podstawie przeprowadzonych badań społecznych w 2019 roku

Gmina Rząśnia to gmina wiejska, położona w południowo – zachodniej części województwa łódzkiego. Gmina wchodzi w skład powiatu pączęńskiego, zajmuje obszar 86,37 km kw., co stanowi 10,74% powierzchni powiatu. Gmina Rząśnia liczy 4 968 mieszkańców (z czego 50,9% stanowią kobiety, a 49,1% mężczyźni).

Na terenie Gminy Rząśnia obowiązuje liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

- 1) zawierających do 4,5% alkoholu oraz na piwo przeznaczonych do spożycia :
 - a) poza miejscem sprzedaży w ilości do 25 zezwoleń - wydanych zezwoleń 13
 - b) w miejscu sprzedaży w ilości w ilości do 5 zezwoleń - wydano 1 zezwolenie
- 2) zawierających powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia :
 - a) poza miejscem sprzedaży w ilości do 25 zezwoleń - wydanych zezwoleń 12
 - b) w miejscu sprzedaży w ilości do 5 zezwoleń - wdano 1 zezwolenie

3) zawierających powyżej 18% alkoholu przeznaczonych do spożycia :

- a) poza miejscem sprzedaży w ilości do 20 zezwoleń - wydanych 11 zezwoleń
- b) w miejscu sprzedaży w ilości do 5 zezwoleń - wydano 1 zezwolenie.

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy: 13 punktów poza miejscem sprzedaży i 1 punkt w miejscu sprzedaży.

Według przeprowadzonej diagnozy problemów społecznych na terenie Gminy Rzęśnia, kobiety najczęściej wypijają jednorazowo 3 – 4 porcje alkoholu a mężczyźni od 8 - 10 porcji, co czwarty mężczyzna jednorazowo wypija i więcej porcji alkoholu.

Natomiast uczniowie najczęściej wybierają piwo, szampan. Pierwszy raz po alkohol sięgają najczęściej w czasie uroczystości rodzinnej oraz pod nieobecność rodziców w domu. Większość uczniów, którzy mieli już kontakt z alkoholem, przyznaje, iż nie doświadczyli nigdy przykrych konsekwencji spożywania alkoholu. Osoby, którym taka sytuacja się przytrafiła, wskazują na problemy w szkole oraz problemy rodzinne.¹

W obszarze polityki społecznej na terenie gminy działają instytucje, których głównym celem są działania z obszaru pomocy społecznej, edukacji, kultury, sportu i rekreacji oraz profilaktyki zdrowotnej. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzęśni, którego głównym zadaniem jest praca z najbardziej potrzebującymi mieszkańcami gminy. Ośrodek ten wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem Ośrodka Pomocy Społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym rodzin poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin.

Pracownicy socjalni prowadzą w rodzinach pracę socjalną i poradnictwo. Osoby korzystające z pomocy społecznej otrzymują wsparcie rzeczowe i merytoryczne. Powyższa instytucja wspiera rodziny również finansowo w formie zasiłków celowych, okresowych, stałych, świadczeń rodzinnych. Instytucjami realizującymi zadania w obszarze edukacyjnym są, instytucje kulturalne, oraz jednostki oświatowe. Instytucje te nie tylko realizują zadanie opiekuńcze i edukacyjne, ale wdrażają programy profilaktyczne oraz w znaczący sposób wpływają pozytywnie na przeciwdziałanie problemom społecznym.

3. Cel i zadania programu

Realizatorem Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest Urząd Gminy w Rzęśni, inicjatorem Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Podstawowym celem programu jest zapobieganie powstawaniu nowym zagrożeniom oraz zmniejszanie rozmiarów już istniejących negatywnych zjawisk związanych z uzależnieniem w Gminie Rzęśnia. Jednym z najważniejszych założeń jest pomoc dzieciom i młodzieży w zakresie promowania i ukazywania jej, że czas wolny można spędzać zdrowo i z daleka od alkoholu i środków psychofizycznych.

Cele szczegółowe programu:

- 1) ograniczenie spożycia alkoholu przez mieszkańców gminy;
- 2) zmniejszenie strat społecznych, zdrowotnych i ekonomicznych powodowanych uzależnieniami;
- 3) wzbogacania oferty atrakcyjnego zdrowego stylu życia;
- 4) zmniejszenie rozmiarów naruszeń prawa oraz poprawa i wzmocnienie więzi rodzinnych.

4. Zadania własne gminy obejmujące realizację zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w zakresie:

- 1) Zapewnienie dostępności fachowej pomocy terapeutycznej i psychologicznej dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych.

Dostępność profesjonalnej terapii warunkuje skuteczność wszystkich działań podejmowanych na rzecz osób z uzależnieniami.

Na terenie gminy brak jest zakładu leczenia odwykowego w związku z tym zadania te z terenu gminy realizowane są przez pobliskie ośrodki oraz poprzez zatrudnienie pomocy psychologicznej i

terapeutycznej oraz utworzenie i prowadzenie grupy wsparcia poprzez zatrudnienie fachowej kadry. Zadania gminy w tym działaniu koncentrować się będą na: diagnozowaniu problemów rodzin z uzależnieniami i organizowaniu pomocy dla wszystkich jej członków; informowaniu o możliwości podjęcia i motywowaniu do podjęcia leczenia, inicjowanie interwencji w przypadku przemocy domowej, pomoc specjalisty rodzinnego ds. uzależnień, psychologa oraz grupy wsparcia dla współuzależnionych.

2) Udzielania rodzinom, w których występują problemy związane z uzależnieniem pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Pomoc dla dorosłych członków rodzin z problemami alkoholowymi, podejmowanie i przeprowadzanie czynności zmierzających do orzeczenia zastosowaniu wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, pomoc w rozwiązywaniu problemów dotyczących współuzależnienia dorosłych członków rodzin. Pomoc dzieciom z rodzin dotkniętych problemami uzależnienia od alkoholu poprzez inicjowanie dożywiania dzieci z rodzin dotkniętych problemem, dofinansowanie obozów i kolonii mających odniesienie profilaktyczne, organizowanie i finansowanie zajęć socjoterapeutycznych. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez stosowanie lokalnych działań informacyjnych, zapobiegawczych oraz terapeutycznych na terenie gminy.

Monitorowanie zjawiska na terenie gminy, podejmowanie odpowiednich działań w stosunku do sprawcy przemocy, działalność edukacyjna służąca zmniejszeniu skali zjawiska przemocy w rodzinie, współpraca z organami ścigania wymiaru sprawiedliwości, kuratorami w zakresie i przeciwdziałania przemocy w rodzinie szczególnie wobec dzieci.

3) Prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych.

Działalność ta szczególnie kierowana będzie dla dzieci młodzieży poprzez prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących z pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Opracowanych wspólnie z dyrektorami szkół i nauczycielami planu profilaktyczno-wychowawczego dla szkół, finansowanie i wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych organizowanych i realizowanych przez dzieci i młodzież szkolną, współorganizowanie i współfinansowanie imprez profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz programów o charakterze profilaktycznym, współorganizowanie i współfinansowanie aktywnych form wykorzystania czasu wolnego poprzez rozwijanie zainteresowań i umiejętności artystycznych i kulturalnych oraz pozaszkolnych zajęć sportowych, podejmowanie działań edukacyjnych dla sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych mających na celu respektowanie zakazu sprzedaży osobom poniżej 18 roku życia bądź nietrzeźwym oraz zakazu reklamowania napojów alkoholowych;

edukacja publiczna i działalność informacyjna w zakresie problemów alkoholowych i narkomanii, polegająca na rozpowszechnianiu broszur, ulotek i plakatów.

4) Wspomagania działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Działalność w tym zakresie polegać będzie na wspieraniu lekarzy pierwszego kontaktu w stosowaniu metod wczesnej diagnozy i doraźnej interwencji, inicjowanie i organizowanie współpracy różnych organizacji w tym kościelnych i osób fizycznych w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi.

5) Podejmowania interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego poprzez podejmowanie działań interwencyjnych w przypadku sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym, występowanie w sądzie w roli oskarżyciela publicznego, wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży alkoholu z uchwałą Rady Gminy, kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod względem przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych.

6) Wspierania zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrum integracji społecznej.

Realizacja zadania w tym zakresie będzie prowadzona poprzez pomoc w reintegracji społecznej i

zawodowej osób uzależnionych od alkoholu po zakończeniu programu terapeutycznego; pomoc i zatrudnienie socjalne dla osób podlegających wykluczeniu społecznemu.

7) Gminna Komisja Rozwiązywanie Problemów Alkoholowych i jej zadania:

- a) podejmowanie czynności zmierzających do zastosowania w stosunku do osoby uzależnionej od alkoholu poddania się leczeniu w zakładzie odwykowym,
- b) podejmowanie czynności zapobiegawczych wobec osób pijących ryzykownie i szkodliwie ale nieuzależnionych,
- c) kierowanie do sądu wniosków w sprawie orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu,
- d) udział w postępowaniu sądowym,
- e) wydawanie opinii w zakresie zgodności z uchwałami - wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży,
- f) prowadzenie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych na podstawie upoważnienia wystawionego przez wójta gminy (art.18 ust. 8),
- g) inicjowanie działań i współpraca z podmiotami realizującymi zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

5. Finansowanie programu

1) Realizacja zadań w ramach niniejszego programu finansowana będzie ze środków własnych Gminy pochodzących z rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wnoszonych przez podmioty gospodarcze prowadzące tę sprzedaż zgodnie z art. 11¹ ust. 1 i 2 ustawy z przeznaczeniem w szczególności na:

Wydatki rzeczowe związane z zakupem materiałów informacyjnych, edukacyjnych, programów profilaktycznych, niezbędnych do podejmowania działań profilaktycznych.

Wynagrodzenia członków GKRPA.

Zakup wyposażenia w niezbędne materiały biurowe na potrzeby działalności komisji.

Dofinansowania pozaszkolnych zajęć sportowych oraz działalności osób pracujących z młodzieżą mających na celu umiejętne spędzanie czasu wolnego z dala od uzależnień i cyber-uzależnień XXI wieku, wspieranie przedsięwzięć mających na celu wzmocnienie więzi rodzinnych itp.

Szkolenia z zakresu działalności profilaktycznej i uzależnień dla członków komisji oraz innych przedstawicieli grup społecznych działających w obszarze profilaktyki wśród dzieci i młodzieży na terenie gminy oraz sprzedawców napojów alkoholowych itp.

Wydatki związane z zatrudnieniem specjalisty przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prowadzeniem grupy wsparcia dla osób współuzależnionych oraz zatrudnieniem psychologa w ramach pomocy psychospołecznej oraz wydatki sądowe i koszty opłat biegłych sądowych.

2) Zasady wynagradzania członków GKRPA w Rząśni:

Ustala się zasady wynagradzania członków GKRPA w Rząśni za udział w posiedzeniach komisji w kwocie miesięcznej brutto:

- 500, 00 zł dla przewodniczącego komisji, 360,00 zł dla pozostałych członków komisji.

Podstawą wypłaty wynagrodzenia jest udział w posiedzeniu komisji (co najmniej raz w miesiącu wg. listy obecności stanowiącej załącznik do protokołu). Z wynagrodzenia zostanie potrącona zaliczka podatku dochodowego od osób fizycznych.

6. Koordynacja i realizacja programu oraz monitoring

Za koordynację i realizację programu odpowiedzialny jest Urząd Gminy w Rząśni, który może powierzać wykonanie poszczególnych zadań lub elementów programu osobom fizycznym, instytucjom i stowarzyszeniom prowadzącym działalność zgodną z niniejszym programem oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rząśni .

Monitorowanie programu oznacza przeprowadzanie cyklicznych (co 3-4 lata) badań społecznych na temat skali uzależnień w gminie Rząśnia.

¹Dane: Raport z badania „Diagnoza problemów społecznych”, 2019 r.